

Onderwerp Begroting 2023 Spaarne Werkt (Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland)	
Nummer	2022/608485
Portefeuillehouder	Roduner, F.J.
Programma/beleidsveld	3.1 Werk
Afdeling	WI
Auteur	Hofman, D.D.
Telefoonnummer	023-5115594
Email	dhofman@haarlem.nl
Kernboodschap	Per 1 januari 2022 is Spaarne Werkt, het nieuwe Participatiebedrijf in Zuid-Kennemerland van start gegaan. Het begrotingsjaar 2023 is het tweede jaar waarin het Participatiebedrijf in zijn nieuwe opzet functioneert. Het bestuur van Spaarne Werkt heeft op donderdag 7 april 2022 ingestemd met de ontwerpbegroting voor 2023. De raden van de aan de gemeenschappelijke regeling Spaarne Werkt deelnemende gemeenten worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de ontwerpbegroting vóór 14 juli 2022 kenbaar te maken aan het bestuur van Spaarne Werkt. Het college stelt aan de raad voor positief te adviseren met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023. De begroting van Spaarne Werkt als geheel is sluitend. Spaarne Werkt voert drie programma's uit: programma Werk (uitvoering Wet sociale werkvoorziening, nieuw beschut werk en duurzame activiteiten gericht op werk), programma Re-integratie en programma Jongeren. De programma's Re-integratie en Jongeren zijn kostendekkend en kunnen worden uitgevoerd binnen de ter beschikking gestelde budgetten voor het jaar 2023. Voor de onderdelen Wet sociale Werkvoorziening (Wsw) en beschut werk binnen het programma Werk worden additionele middelen van de deelnemende gemeenten gevraagd. Met name voor het onderdeel beschut werk zijn de rijksbudgetten niet toereikend. Bij de vorming van het Participatiebedrijf is een ontwikkelopgave opgelegd waarbij het tekort op beschut werk in drie jaar (in 2024) moet worden teruggedrongen. Het Bestuur van de GR Spaarne Werkt opdracht gegeven aan Spaarne Werkt om medio 2022 een plan te presenteren waarin voorstellen worden gedaan om het verdienvermogen te verhogen en de kosten te verlagen.
Behandelveorstel voor commissie	De commissie Samenleving wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.

Relevante eerdere besluiten	- <i>Vorming Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland</i> (2020/902410) in commissie <i>Samenleving</i> 7 januari 2021. - <i>Begroting 2022 Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland (Paswerk)</i> (2021/229657) in commissie <i>Samenleving</i> 3 juni 2021.
Besluit College d.d. 24 mei 2022	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. Zijn zienswijze op de ontwerpbegroting 2023 Participatiebedrijf Spaarne Werkt Zuid Kennemerland kenbaar te maken aan het bestuur van Spaarne Werkt. 2. Positief te adviseren met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023 Participatiebedrijf Spaarne Werkt. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Per 1 januari 2022 is Spaarne Werkt, het nieuwe Participatiebedrijf in Zuid-Kennemerland van start gegaan. In opdracht van de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort voert het bedrijf de volgende vier taken uit:

- Sociale werkvoorziening (Wet sociale werkvoorziening)
- Nieuw beschut werk (Participatiewet)
- Re-integratie voor werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt en werkzoekenden met een arbeidsbeperking die in aanmerking komen voor een garantiebaan (Participatiewet)
- Leerwerktrajecten voor jongeren met schooluitval zonder beroeps- of startkwalificatie (Wet voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare posities).

Het begrotingsjaar 2023 is het tweede jaar waarin het Participatiebedrijf in zijn nieuwe opzet functioneert. Het bestuur van Spaarne Werkt heeft op donderdag 7 april 2022 ingestemd met de ontwerpbegroting voor 2023. Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) moet de

begroting jaarlijks vóór 1 augustus 2022 aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland worden gestuurd. De raden van de aan de gemeenschappelijke regeling Spaarne Werkt deelnemende gemeenten worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de ontwerpbegroting vóór 14 juli 2022 kenbaar te maken aan het bestuur van Spaarne Werkt.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Zijn zienswijze op de ontwerpbegroting van 2023 voor het Participatiebedrijf kenbaar te maken aan het bestuur van Spaarne Werkt.
2. Positief te adviseren met betrekking tot de ontwerpbegroting 2023 voor Spaarne Werkt.

3. Beoogd resultaat

De ontwerpbegroting 2023 voor Spaarne Werkt draagt bij aan de continuering van werk voor medewerkers in de sociale werkvoorziening (Wsw) en de organisatie en realisatie van nieuw beschut werk, re-integratie voor werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt en leerwerktrajecten voor jongeren zonder beroeps- of startkwalificatie.

4. Argumenten

1. Spaarne Werkt presenteert een sluitende begroting voor 2023.

Zowel Spaarne Werkt als geheel, als de afzonderlijke programma's, werken in het begrotingsjaar 2023 met een sluitende begroting. De financiële middelen die door gemeenten ter beschikking zijn gesteld, worden direct aangewend voor de uitvoering van de taken op het gebied van betaald werk en ondersteuning naar betaald werk. Er wordt in de ontwerpbegroting onderscheid gemaakt in 3 programma's: programma Werk (uitvoering Wet sociale werkvoorziening, nieuw beschut werk en duurzame activiteiten gericht op werk), programma Re-integratie en programma Jongeren. Het programma 'Werk', met de uitvoering van de Wsw en beschut werk als belangrijkste onderdelen, beslaat verreweg het grootste deel van de exploitatie van Spaarne Werkt.

2. Programma Werk: onderdeel uitvoering Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

De rijksmiddelen (Integratie-uitkering participatie Wsw) die Spaarne Werkt van de gemeente ontvangt voor de Wsw zijn niet toereikend om de personeelskosten volledig te dekken. Dit komt omdat de loonkosten van de Wsw hoger zijn dan de integratie-uitkering. Daarbij komt dat de structurele afname van de Wsw-populatie verder doorzet, met een afname van 31 fte in 2023. Het operationeel resultaat van Spaarne Werkt is een belangrijke variabele om te komen tot een sluitende programmarekening. Het operationeel resultaat voor de Wsw is de netto omzet minus de ambtelijke personeelskosten en de overige bedrijfskosten. Voor 2023 wordt een operationeel resultaat begroot van € 864.136. Tegenover dit positieve resultaat staat een tekort op het (rijks)subsidieresultaat van €1.074.469. Het subsidieresultaat van € 1.074.469 vermindert met het operationeel resultaat resulteert uiteindelijk in een begroot tekort van €210.333. Het aandeel van Haarlem in dit tekort bedraagt € 181.000. In de meicirculaire 2022 wordt duidelijk in welke mate de Integratie-uitkering

participatie Wsw wordt geïndexeerd en daarmee ruimte biedt om het Haarlemse aandeel in het tekort te dekken. In afwachting hiervan is in de Kadernota 2023 nog geen financiële bijstelling opgenomen. De verwachting is dat dit tekort, net als afgelopen jaren, wordt afgedekt met de nog te ontvangen middelen in de meicirculaire 2022. Zo nodig zal een bijstelling in de programmabegroting 2023-2026 worden opgenomen.

3. Programma Werk: Onderdeel (nieuw) beschut werk niet kostendekkend.

Voor het onderdeel (nieuw) beschut werk is een forse aanvullende bijdrage van gemeenten nodig. In de begroting 2023 wordt uitgegaan van 71,5 fte beschut werk. De middelen die de gemeenten van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van beschut werk zijn niet toereikend. De uitvoeringskosten van beschut werk liggen namelijk aanzienlijk hoger dan de middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld. Dit komt omdat de medewerkers met een indicatie beschut werk een hogere begeleidingsbehoefte en grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben dan de oude Wsw-medewerkers. Omdat de toegevoegde waarde in geld van deze populatie substantieel lager ligt dan dat van de reguliere Wsw'ers, is aanvullende financiering nodig om de kosten van de werkplek en organisatie te dekken. Voor Haarlem bedraagt het tekort € 198.697 in 2023. Het tekort is grotendeels al afgedekt in de programmabegroting 2022 (€182.000). Dit tekort op de Rijksmiddelen wordt door de deelnemende gemeenten aangevuld vanuit het Participatiebudget. Op landelijk niveau ligt deze financieringsproblematiek onder de aandacht en wordt gezocht naar structurele oplossingen.

4. Programma Werk: Ontwikkelopgave terugbrengen kosten (nieuw) beschut werk.

In het raadsbesluit over de vorming van een Participatiebedrijf is afgesproken dat Spaarne Werkt een ontwikkelopgave heeft om de tekorten op beschut werk gedurende drie jaar terug te dringen naar nul in jaar 2024. De geactualiseerde ontwikkelopgave staat uitgewerkt op pagina 19 van bijlage 1 conceptbegroting Spaarne Werkt 2023. De ontwikkelopgave houdt in dat er op meerdere fronten aan verbeteringen wordt gewerkt zoals, het verbeteren van de systematiek van loonwaardebepaling (in samenwerking met het UWV), het verhogen van de loonkostensubsidie, het optimaliseren van de inzetbaarheid en verdiencapaciteit en een efficiëntere uitvoering en begeleiding van deze doelgroep. Ook zal er gekeken moeten worden hoe de overheadkosten teruggebracht kunnen worden.

5. Programma Re-integratie is kostendekkend.

Het programma Re-integratie is bedoeld voor werkzoekenden in de Participatiewet met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. De dienstverlening omvat re-integratietrajecten waarbij werkzoekenden worden ondersteund en bemiddeld naar werk. Jaarlijks worden afspraken gemaakt over het aantal trajecten en de invulling van de dienstverlening. De begroting voor het onderdeel re-integratie is sluitend. Het totaal van de begrote opbrengsten en kosten ligt in lijn met de begroting van 2022.

6. Programma Jongeren is kostendekkend.

Het programma Jongeren, georganiseerd binnen het bedrijfsonderdeel 'Perspectief' biedt intensieve leerwerktrajecten aan voor jongeren tussen de 16 en 27 jaar die zijn uitgevallen in het reguliere onderwijs. Het gaat om minimaal 50 leerlingen per jaar. De met de leerwerkbedrijven te realiseren 'eigen' netto omzet is niet toereikend om alle bedrijfskosten van 'Perspectief' geheel te dekken. Dit is ook logisch omdat de activiteiten waarmee de omzet wordt gerealiseerd in opleidingstrajecten betreft. Om deze reden zijn er naast eigen omzet overige opbrengsten, zoals onderwijssubsidie, gemeentelijke subsidie en ESF-subsidie, nodig om deze werkbedrijven te kunnen exploiteren.

7. Netto omzet en verdienend vermogen van Spaarne Werkt nemen af.

De netto omzet van Spaarne Werkt is het deel van de opbrengsten dat wordt gerealiseerd met de eigen bedrijfsactiviteiten en bedraagt voor 2023 € 10.314.249. In de begroting 2022 bedroeg deze nog € 11.247.000. De netto omzet is een belangrijk onderdeel van de exploitatierekening, omdat met deze opbrengst de organisatiekosten zoveel mogelijk kunnen worden terugverdiend. Een lagere netto omzet leidt bij gelijkblijvende kosten tot een hoger tekort en daarmee tot een hogere bijdrage van de gemeenten aan Spaarne Werkt. Dit komt door de ouder en beperkt inzetbaar wordende populatie van de Wsw en de beperkte populatie beschut werk.

5. Risico's en kanttekeningen

1. Economische ontwikkelingen en herstel coronacrisis

In de begroting wordt ervan uitgegaan dat de economische situatie zich in 2023 naar meer normale omstandigheden zal herstellen en dat Spaarne Werkt haar bedrijfsactiviteiten op reguliere wijze kan voortzetten. Het is echter zeer goed mogelijk dat de nadelige effecten van de coronacrisis langer aanhouden en dat de economische omstandigheden minder gunstig zijn dan verwacht en waarvan in deze begroting wordt uitgegaan. Ook de momenteel stijgende inflatie, en de daarmee hogere energie- en brandstofkosten, vormen een risico voor deze begroting.

2. Het verdienvermogen van Spaarne Werkt structureel onder druk vanwege krimp Wsw en hogere kosten nieuw beschut werk.

Het verdienvermogen van Spaarne Werkt staat de komende jaren structureel onder druk vanwege de ouder en beperkt inzetbaar wordende populatie van de Wsw. Om te voorkomen dat het tekort hierop verder gaat toenemen en een te zware last legt op het Participatiebudget, heeft het bestuur van de GR besloten dat Spaarne Werkt medio 2022 een plan moet presenteren waarin voorstellen worden gedaan om het verdienvermogen te verhogen en de kosten te verlagen.

3. Uitvoering ontwikkelopgave beschut werk

De kosten van de uitvoering van beschut werk en de financiering daarvan, zijn nadrukkelijk een punt van aandacht. Momenteel is de uitvoering van beschut werk fors verliesgevend en gemeenten zetten additionele financiering in om te komen tot een kostendekkende exploitatie. Het risico bestaat dat de ontwikkelopgave zoals die is opgenomen in het raadsbesluit over de vorming van het

Participatiebedrijf en geactualiseerd in de conceptbegroting 2023 niet of in mindere mate gehaald wordt of dat het aantal fte beschut werk in 2023 harder stijgt dan begroot (71,5fte), waardoor het tekort verder oploopt. Een oplopend tekort zal of door verhoging van de gemeentelijke bijdrage of door aanwending van een deel van de algemene reserve van Spaarne Werkt moeten worden opgevangen. Het bestuur van Spaarne Werkt monitort de ontwikkelopgave zoals bij risico 2 aangegeven.

4. Landelijke ontwikkelingen en cao-afspraken

De loonkosten worden bepaald door de arbeidsvoorwaarden zoals die zijn overeengekomen door de VNG en vakbonden en zijn vastgelegd in de 'cao Aan de Slag'. Deze cao voorziet onder andere in een salariering op het niveau van het minimumloon of, afhankelijk van de inschaling, iets daarboven en een pensioenregeling bij het PWRI. Op de hoogte van de loonkosten heeft Spaarne Werkt nauwelijks invloed.

5. Wegvallen ESF financiering risico bij programma Jongeren.

ESF-subsidie In de begroting voor het programma 'Jongeren' is rekening gehouden met een bedrag van programma € 307.634 ESF-subsidie. Hierbij is de gerechtvaardigde veronderstelling dat de ESF-'Jongeren' programma's, gericht op het voorkomen van jongerenwerkeloosheid, de komende jaren worden gecontinueerd en dat er ESF-subsidie voor het programma 'Jongeren' beschikbaar wordt gesteld. De mogelijkheid bestaat echter dat ESF-programma's niet of in mindere mate worden voortgezet. Dit vormt een risico voor de begroting van het programma 'Jongeren' omdat een deel van de financiering, die nodig is voor een sluitende exploitatie, wegvalt. In dit geval zullen stakeholders van 'Perspectief' worden gevraagd aanvullende financiering beschikbaar te stellen.

6. Uitvoering

De zienswijze van de raad over de ontwerpbegroting wordt zo spoedig mogelijk aan het bestuur van Spaarne Werkt overgebracht. Het bestuur stelt vervolgens de begroting 2023 vast. Vóór 1 augustus 2022 wordt de begroting aangeleverd bij Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

7. Bijlage

- Bijlage 1 Ontwerpbegroting Spaarne Werkt 2023.